

Зі святом Великої Перемоги!

ТРИБУНА СТУДЕНТА

Середа
4 травня
2005 року
№ 5 (2037)
Газета
виходить
з 1930 року

Газета Національного університету водного господарства та природокористування

Дякуємо за Перемогу!

60 років віддаляє нас від того дня, коли над планетою замовкли залпи гармат найстрашнішої, найжорстокішої, найбільш руйнівної війни в історії людства. Сьогодні про неї нагадують лише обеліски на братських могилах, пам'ятники бойової слави, меморіали, які є у кожному місті і селі. Про цю лиховісну війну нагадують рани тих, хто в запеклих боях наблизив День Перемоги.

Ми сьогодні вітаємо тих, хто зустрічає 60-ту річницю воїстину Великої Перемоги і разом з ними 9 травня згадаємо тих, хто поліг на полях битв, хвилиною мовчання. Хай ця хвилина мовчання буде не просто відліком часу, а символом вічної пам'яті про полеглих співвітчизників.

Ми віддаємо шану ветеранам війни і низько вклоняємося їм за те, що вони завоювали для нас мирне життя, бажаємо їм міцного здоров'я.

Зі святом Великої Перемоги Вас, ветерани, працівники і студенти університету!

Ректорат,
профкоми працівників і студентів

СВЯТО ЗІ СЛЬОЗАМИ НА ОЧАХ

9 травня – День Перемоги – день урочистості, безсмертного подвигу нашого народу, народу-переможця над фашизмом у Великій Вітчизняній війні. Про цю зловісну війну нагадують рани тих, хто у кровопролитних боях наблизив День Перемоги.

Ця Перемога була здобута небаченою стійкістю, мужністю та героїзмом солдат та полководців, самовідданою боротьбою партизан і підпільників, справжнім подвигом працівників тилу. На її вогняних межах і грізних шляхах мужніла наша молодість та гартувалася воля до Перемоги. В окопах зі зброєю у руках ми пройшли сувору школу життя.

Ця Перемога була в ім'я майбутнього наших дітей, онуків і правнуків, права на життя, яке завоювали воїни Великої Вітчизняної війни.

Пам'ять – надбання живих. У ній заповіт тих, хто виконав свій обов'язок до кінця ціною своєї крові, а часом і самого життя. Радість Перемоги переплітається із втратами однополчан та товаришів по зброї.

В історії небагато знайдеться прикладів, коли б покоління виросло без війни. Нинішнє – таке. Тому молодь особливо має це цінувати. Вільна Україна відкрила усі шляхи до оволодіння вершинами науки та розвитку талантів. Молоді люди

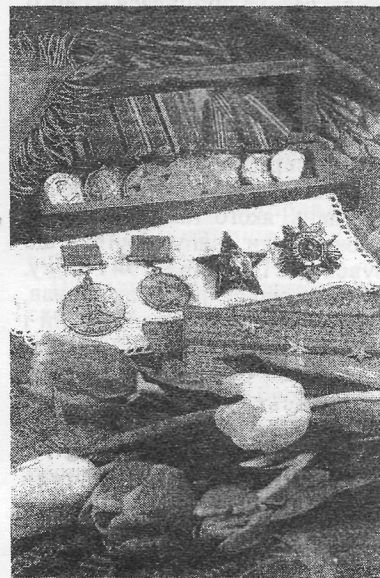
повинні не лише знати історію своєї країни, але й осмислити те, що наш народ заплатив високу ціну – мільйони людських життів, щоб сьогодні над нами було мирне небо.

Про це нашим студентам розповідають ветерани Великої Вітчизняної війни. Зараз вони на заслуженому відпочинку, але у силу своїх можливостей роблять внесок у патріотичне виховання молоді. Учасників бойових дій в університеті лишилося всього 22 чоловіка, половина з яких з віком і хворобами не можуть вже приходити до молоді. А ті, кому ще під силу – ведуть виховну роботу зі студентами. Серед них І.І.Петров, О.В.Третьяков, П.П.Шпак, З.І.Серкова, С.С.Вишневський, О.Й.Гуков, А.М.Саксонов, М.І.Романько, П.І.Калашніков, А.С.Якимчук.

Подвиг воїни в у Великій Вітчизняній війні – вічний приклад для нас. Про любов до Батьківщини та її героїв недостатньо згадувати у дні свята Перемоги, потрібно перетворювати почуття у достойні справи.

І допоки ми відчуваємо подих подвигів воїнів у Великій Вітчизняній війні, і тих, які загинули, і тих, що живуть ще серед нас, до тих пір ми збережемо їх безсмертя.

Володимир ЗОСИМОВ,
голова Ради ветеранів

Пам'ятник солдату

...Солдат підвівся.
Одягнув шинель камінну.
У погляді зачаєна журба:
пролив отут, в атаці, кров
кармінну -
залізні осі вжалили з горба...

Умів, напевне, гарно будувати
чи вправно підмантачував косу,
та безіменним став для всіх
солдатом
тримає зброю на важкім посту.

Порушено тут християнський
звичай
немає на могилі цій хреста,
але до неї пам'ять знову кличе
і змушує мовчати неспроста.

Солдат завжди на варті.
В дощ і ясну днину
той погляд, наче дві живі струни:
- Я захистив у битвах Україну -
зробить усе, щоб не було війни!

Богдан БІЛЕЦЬКИЙ,
доцент кафедри
архітектури

Газета підготовлена за матеріалами Ради ветеранів університету

А завтра була війна

Минає 60 років від Дня Перемоги над фашизмом. Уже давно заросли травною окопи, зарубцювалися рани, завдані страшними подіями війни, а 20-річним солдатам, тодішнім захисникам Вітчизни, нині вже під вісімдесят. Роки пливають швидкою течією, залишаючи після себе лише спогади. Все менше стає ветеранів - людей, котрим хочеться вклонитися до землі й подякувати за те, що ми живемо під мирним небом, не знаючи жахів війни. Не стане їх, і тоді із запізнілим болем зрозуміємо, що чогось не знаємо й не можемо пояснити допитливим дітям, що, можливо, забули розпитати когось із ветеранів про пережите, не додали їм уваги.

Володимир Іванович Зосимов - людина, яку можна назвати героєм. Саме він своїми спогадами наче повернув час, і я опинилася на його нелегкому життєвому шляху, немов побачила ті далекі криваві роки.

...Володя був звичайним хлопчиком. Він старанно навчався, мріючи стати будівельником. Закінчив середню школу в місті Горький на „відмінно”. І ось нарешті настав день, якого так чекають усі старшокласники, - випускний бал, що відбувся... 21 червня 1941 року. Щасливий і окрилений юнак не знав, що завтра у світ його ясних мрій і бажань увірветься війна.

Володю направили у Ленінградське артилерійське училище. Після закінчення навчання і додаткових 8-місячних курсів 19-річного лейтенанта призначили командиром батареї на Північно-Західному фронті під Ленінградом. Непросто довелося молодому хлопцеві, і лише жага життя й любов до Батьківщини додавали йому сил.

Восени 1942-го під Старою Русою відбулося бойове хрещення Зосимова. Тоді вперше хлопець побачив, як падають убитими люди. Та бій закінчився вдало, і це дало мужності і йому, і солдатам, котрими він командував. Майже всі вони були такими ж юними, як і він.

Страшним і болючим днем для молодого командира стало 21 квітня 1943 року. Нічого не віщувало біди. Батарея Зосимова готувалася до відправки на Курську дугу. Підійшов поїзд, і тут зненацька в небі з'явився фашистський літак. Падали під укіс вагони, стогнали поранені. Зі 102 чоловік батареї живими залишилися 37. Було поранено і Володимира. Півтора місяця лікувався хлопець, важко отямлюючись від спогадів про трагічну смерть побратимів. Та життя продовжувалося, і Зосимов знову пішов у бій. Довелося зазнати і другого поранення. Три місяці тоді пролежав Володимир Зосимов у госпіталі. Проте віра у перемогу з кожним днем палала в серці все сильніше, адже наші вже гнали фашистів із рідної землі.

Потім, уже будучи начальником штабу дивізіону 917-го артилерійського полку 350-ї стрілецької дивізії, брав участь у визволенні Житомира, Острога. Пройшов повз Дубно, Броди,

форсував Віспу, Одер, брав Берлін, побував у Празі.

Закарбувався у пам'яті дводенний бій на Сандомирському плацдармі під час форсування Вісли. Дві батареї, переправившись на західний берег річки, самовіддано стримували потужний натиск фашистів. Володимир Зосимов неймовірно пишається стійкістю своїх солдатів, які, навіть будучи пораненими, не пропустили ворога.

Дійшовши до Берліна, 917-ий полк на чолі з Володимиром Зосимовим вів напружені бої в районі літньої резиденції вермахту на о. Вензее. Піхотинці потребували

артилерійської підтримки. Тому, переправляючись через канал, вони допомагали тягнути за собою і гармати. Обстрілювали танки і будинки, де засіли гітлерівці.

...Довгоочікувану перемогу Володимир Зосимов зустрів у Празі. Після закінчення війни Збройні сили він не полишив: 12 років прослужив у штабі 13-ої армії у Рівному, 8 років - у Німеччині. Звільнився з посади командира артилерії у званні полковника. Після цього 26 років пропрацював у нашому навчальному закладі начальником цивільної оборони.

Попри пережиті страхіття війни, які мусив зносити на своїх юних плечах у фронтові роки, і сьогодні, на схилі літ, Володимир Іванович не втратив жаги до життя, енергійності й оптимізму.

Він веде активну громадську роботу, є членом різноманітних організацій Рівного, головою Ради ветеранів Національного університету водного господарства та природокористування. Володимир Іванович уже прадідусь, має 13-річну правнучку. Та, дивлячись у його очі, бачиш молодого бійця, котрий так любить життя. З болем у серці згадує ветеран фронтових побратимів, з якими переніс багато випробувань. Цього року помер останній із його друзів часів війни, з котрим він підтримував зв'язок...

Світлана КУРАН

Альбом пам'яті

Не старіють душею ветерани...

*І сповна за науку платили ми в медсанбатах пекучими ранами,
А бувало, що й юними крилами... Ми зведемо тепер ветеранами.*

Д.Луценко

Від Курська і Орла нас доля вела

9 травня 1945 року салют Перемоги в Москві сповістив народам, що війна в Європі закінчилась. Нелегким був шлях до Перемоги народу. Звільнивши свою країну від німецько-фашистських загарбників, він допоміг народам Європи повернути свободу.

«Сплять солдати в степу

Під волошковим небом Європи,

І розквітлому щастю немає кінця.

Біля Волги й Дніпра

Заросли пшеницями окопи.

Тільки в шрамах солдатських

Печаляться наші серця», –

писав поет Дмитро Луценко, колишній фронтник, який до війни навчався в нашому інституті в Києві.

...Над нами вже 60 років мирне небо і не можна допустити, щоб люди забували подвиги та імена героїв війни, лише тому, що все це відбувалось давно.

Колишній працівник нашого навчального закладу Олег Валер'янович Третяков – один з таких героїв.

Війна застала Олега, коли він вчився в ремісничому училищі м. Новосибірська. В серпні 1942 року його призвали до Радянської Армії. Йому йшов тоді 18-й рік. З того часу армія увійшла в його життя надовго.

Вчився в кулеметному училищі, разом з іншими курсантами рвався на фронт. Випуск намічався на лютий 1943 року, молодим випускникам мали присвоїти офіцерське звання. Але в зв'язку з подіями на фронті обставини різко змінилися. 2 лютого 1942 року закінчилась Сталінградська битва, результатом якої став розгром південної групи німецьких військ.

Верховному керівництву стало відомо, що ворог влітку 1943 року планує взяти реванш за поразку під Сталінградом і шляхом нанесення ударів в районі Белгорода – Орла оточити наші війська на лінії Белгород – Курськ. Тому було прийняте рішення про формування нового резервного фронту, який

одержав назву Степовий. Це вимагало величезної кількості особового складу, бойової техніки, озброєння. В зв'язку з цим навчання у військових училищах було скорочено, а вчорашні курсанти кинуті на формування частин і з'єднань Степового фронту.

Почалися бої на Курській дузі, і курсанти, не довчившись, отримавши звання сержантів, відбули на фронт. Серед них і командир мінометного відділення Олег Третяков. Він воював у складі 116-ї стрілецької дивізії 656-го стрілецького полку Степового фронту, яким командував маршал С.І.Конев, брав участь у знаменитій Курсько-Орловській битві.

Олег Валер'янович так згадує ті часи:

„Не пройшло і кілька місяців з дня завершення великої Сталінградської битви, як над планетою пролунав грім нової великої перемоги – на Курсько-Орловській дузі. Почалася битва 5 липня, а закінчилася 23 серпня 1943 року: 50 діб йшли жорстокі і кровопролитні бої. У битву були поступово втягнуті з обох воюючих сторін близько чотирьох

мільйонів чоловік, велика кількість бойової техніки. Важливим підсумком Курсько-Орловської битви стало те, що гітлерівське командування змушене було відмовитися від наступальної стратегії і перейти до оборони по всьому фронту”.

За мужність і проявлену доблесть у боях на Курсько-Орловській дузі О.В.Третяков нагороджений орденом Червоної Зірки і кількома медалями.

У серпні 1943 року в боях за визволення міста Белгорода Олег Третяков дістав тяжке поранення, довго лікувався в госпіталі. Після одужання був направлений у військово училище, потім – у військову академію.

Після звільнення з армії працював старшим інженером науково-дослідного сектору нашого навчального закладу. Трудлюбивий та ініціативний, він багато віддавав енергії впровадженню наукових розробок вчених у виробництво, пропаганді наукових досягнень.

Олег Валер'янович давно на заслуженому відпочинку, але не пориває зв'язків з колективом, завжди відгукується на прохання зустрітися зі студентами нашого університету, розповісти про Велику Вітчизняну війну. Наш навчальний заклад закінчила його дочка, а згодом – онук.

...І дуже хотілося б, щоб ми пам'ятали наших ветеранів, воїнів, які все зробили для того, щоб наблизити визволення від німецько-фашистських загарбників, не лише в святкові дні, щоб щоденно вони відчували нашу вдячність, увагу і турботу.

«Живіть, шановні, не лишайте нас самих,

Для нас ви найнадійніші на світі,
Нехай у ваших душах – вічно молодих

Навчаються черпати мужність наші діти».

Валентина МАЛАХОВА

Великодні дзвони

На Паску хата
стала раптом... пустою -
на цьому тижні
поховали батька,
а мати зап'ялась сумною
хусткою,
лежить-хворіє у тісній палаті.
І гірко плаче...

На Паску церква

стала зовсім іншою -
не заспіває більше
батько в хорі.
Над Великодньою ясною
свічкою
сини схилили голови у горі.
Ковтають сльози...

На Паску дзвони
знову дзвонять радісно.

«Христос воскрес!» -
глаголять зично дзвони.
А мати квилить у палаті
жалісно,
і три сини стискають в горлі
стогін.
А дзвони дзвонять...

Богдан БІЛЕЦЬКИЙ,
доцент кафедри
архітектури

КЛЮЧІ ВІД НЕБА

Сарненський хрест

Благословенний День нашої Святої Перемоги над лютим ворогом я зустрів на рідній землі, на травневій зелені тихоплинної поліської річки Стир, неподалік від того місця, де в повоєнний час було споруджено Рівненську АЕС і молоде місто Кузнецовськ.

Тут мій дивізіон у складі 1873 зенітно-артилерійського полку 9 бригади протиповітряної оборони у другій половині війни захищав від варварських нальотів німецької авіації залізничну станцію Рафалівка і залізничний міст через р.Стир, що під час війни набув значення стратегічного об'єкта.

У комплексі із залізничним вузлом Сарни (у війну - «Сарненський хрест») і прилеглими станціями (Антонівка, Костопіль і ін.), які входили в зону оборони полку, вони становили важливу ділянку залізничної магістралі Київ-Ковель-Брест, яка забезпечувала бойову діяльність двох сусідніх фронтів - Першого Українського та Третього Білоруського.

Вимушено покидаючи під ударами наших військ окуповану територію, німці піддавали ці важливі об'єкти жорстоким бомбардуванням з повітря.

За час перебування - більше року - на цьому невеличкому плацдармі рідної землі мої солдати-зенітники, сумлінно оберігаючи доручені їм об'єкти, провели чимало запеклих боїв, особливо в літній період 1944 року. Вони не дозволили ворогу вивести об'єкти із ладу. Військові ешелони безперервно рухались в обидва кінці залізниці та по рокаді північ-південь через Сарни.

Бої інколи затягувались до півночі, бо вдень противник не ризикував потрапляти під прицільний вогонь зеніток.

Розповідь про один із епізодів бою мені цікаво було почути від

земляка із Зарічного, котрий якось перебував у загальній палаті зі мною в госпіталі інвалідів війни.

- Ми, молоді призовники, - розповів він, - влітку 1944 року чекали відправки до війська на станції Рафалівка. Посеред ночі нас розбудив гул літаків, вибухи бомб і артилерійська канонада... Ми повибігали на вулицю і побачили жахливу картину: небо і земля були охоплені вогнем. У р а й о н і залізничного

мосту вибухали чисельні бомби. Захлинались зенітки... Поблизу станції, далеко від зони бою, по-вовчому завили собаки. Цей жах тривав не менше години. Ніхто з нас не хотів би побувати в тому пеклі, - закінчив Федір (саме так звали мого співбесідника).

Між землею і небом

Початок війни для нас, зенітників, був вкрай невдалим: ми не мали легких, мобільних, швидкострільних зенітних гармат для оборони бойових порядків своїх військ та інших прифронтових об'єктів від швидкісних, маневрових ворожих літаків-винищувачів та фронтових пікіруючих бомбардувальників. Вони буквально знущались з нас: на великих швидкостях з рокомом, у брижому польоті проносились над головами, впритул розстрілювали солдатів і мирних жителів, які втікали подалі від фронту. Фашисти, як дикуни, палили і знищували все на своєму шляху: села, спілі жита, худобу, міста, залізничні станції, бази з продовольством і паливом, транспорт... Горіла земля!

На це шаленство ми відповідали вогнем із гвинтівок, ручних кулеметів, навіть із пістолетів. Відчайдушний стан! На жаль, зенітники фронтової зони в цей період виявились за фактом неадекватними.

Наші важкі, немобільні зенітні гармати високого калібру 76 і 85 мм були неспроможні щось протиставити фронтовій авіації ворога, вони були хороші на стаціонарних позиціях та ще - проти танків. Це немало, але не все! Зате вони успішно захистили небо Москви, Ленінграда, Києва, Мінська, Одеси, Севастополя, інших міст.

Виявились безсилим і наші винищувачі того періоду І-16. Вони відставали у швидкості і озброєнні від німецьких. Це, зокрема, на мою думку, є ще одним свідченням того, що ми не збирались на когось нападати. Усі ці та деякі інші проблеми країна вирішувала, вже вступивши в нав'язану їй війну.

Лише в 1942 році ми, зенітники, отримали на своє озброєння зенітну гармату 37 мм калібру, яка цілком відповідала своєму призначенню. Вона була легка, мобільна, швидкострільна, напівавтоматична. На її чотириколісній платформі були змонтовані всі механізми для підготовки і ведення вогню: шкали висоти, швидкості, курсу літака,

біоокулярні спостереження, механізми наведення по вертикалі і горизонталі, магазин для п'ятизарядних унітарних снарядів в об'єктах, педалі спуску, дія відкриття вогню, тощо.

Використання цієї зброї негайно внесло перелом у дуелі зенітників і ворожих літаків.

На Південному фронті я був свідком і

учасником того, як гармата сержанта Веселова на переправі через Дон влітку 1942 року упродовж одного дня збила два

швидкісних винищувачі ворога. А моя батарея в лютому 1943 року в районі села Політотдельське (Східний Донбас) з перших пострілів із такої гармати збила важкий німецький бомбардувальник «Хейнхель-III»: влучення у ціль було настільки раптове і точне, що екіпаж літака навіть не встиг скинути свій смертоносний вантаж, літак круто звалився на землю і вибухнув на власних бомбах.

Такі факти стали звичайним явищем на всіх ділянках фронту, про що ми дізнавалися із публікацій військових кореспонденцій та радіозведень. Ми примусили ворога змінити тактику, припинити безкарну вакханалію в повітрі, позбавили його недавніх переваг.

У цей же період нову техніку і озброєння отримали наші побратими по охороні неба – льотчики-винищувачі. Усім нам, фронтовикам, не раз доводилось спостерігати повітряні бої за участю наших нових літаків-винищувачів МІГ-3, ЛАГГ-3, ЯК-9, ЛА-5, штурмовиків ІЛ-2.

Віртуозами повітряного бою зарекомендували себе відомі льотчики-винищувачі, Герої Радянського Союзу О.Покришкін, І.Кожедуб, які загнали в землю сотні ворожих асів.

Якраз у війну наші Збройні сили отримали на озброєння кілька типів бомбардувальників різних радіусів дії - від фронтових до далекорейсових; могутніх танків, серед них легендарний Т-34; реактивні, багатостволі міномети (знамениті «Катюші»). Вони перевершили відповідні види озброєнь технічно сильного ворога.

Об'єднані під спільним командуванням в окремий рід військ – Війська протиповітряної оборони, наші воїни внесли вагомий внесок у розгром броньовано-механізованої, мобільної, жорстокої фашистської армії, що діяла з фанатизмом дикої орди.

Батьківщина дала нам, зенітникам і льотчикам, ключі від свого неба. І ми достойно скористались ними, зуміли надійно прикрити її повітряний простір, що простягався від Карпат до Тихого океану, від Арктики до Чорного моря.

Колишній головнокомандувач

Військ протиповітряної оборони маршал авіації О.І.Колдуков принагідно повідомив: за роки Великої Вітчизняної війни війська протиповітряної оборони країни знищили 7313 ворожих літаків, більше 1000 танків, біля 1500 гармат і мінометів.

За проявлену мужність і героїзм 80 тисяч солдат, сержантів, офіцерів і генералів було нагороджено орденами, а 92 із них присвоєно високе звання Героя Радянського Союзу.

В пам'яті ветеранів й досі

збереглась незабутня подія - Полковий Червоний Прапор нам вручив в польових умовах видатний полководець Великої Вітчизняної війни командуючий 3-го Білоруського фронту маршал, Герой Радянського Союзу К.К.Рокоссовський.

День Перемоги

Перший День Перемоги мої зенітники зустріли на своїх бойових позиціях. Вперше за багато неспокійних днів і ночей вони полегшено зітхнули, повеселішали, помітили красу природи, були трохи здивовані подіячому усміхненими обличчями своїх друзів-побратимів. Усі вони співали, танцювали, жартували, із задоволенням випили по «100 наркомівських грамів».

Вони вперше і востаннє здійснили святковий салют дружнім вогнем із усіх видів своєї вогнепальної зброї в спокійне чисте небо над вільною землею. Обнімаючи одна одну, наші дівчата в солдатських мундирах

(а вони складали 25 відсотків особового складу), схлипуючи від сліз радості, шептали одна одній: «Матінко моя рідна, нарешті ми зустрінемось живі-здорові!» Одна з них, Тоня Добриніна, після війни стала моєю дружиною. Ми й досі живемо в щасливому шлюбі, любові і злагоді, - цілих 57 років. Залишимо по собі двоє дітей, п'ятеро внуків та правнуків.

...Років через 30-35 після війни чимало з нас – однополчан зустрічались на місці бойових дій в Сарнах та ще у місці формування полку в Казані, не впізнаючи вже один одного, пригадували воєнні будні, розповідали про своє мирне життя, про свої сім'ї, мирну працю, радість життя. Воювали не дарма!

Більше раділи, трохи сумували. Розлучались як рідні. Приємно було відчувати на собі теплі погляди, почуття шани і любові, що випромінювали очі наших добрих поліщуків при зустрічах з їх колишніми захисниками. Такі зустрічі не забуваються!

Я ж після війни отримав професію юриста університетського рівня, за якою понад 30 років працював у прокуратурі, другу половину з них - на посаді прокурора Рівненської області. Після виходу на пенсію, ще 17 років викладав курс правознавства в нашому навчальному закладі. Проводив правовиховну і науково-дослідницьку роботу в колективі інституту і за його межами - в містах і селах області. Часто публікувався в інститутській багатотиражці «Трибуна студента», - в обласних і республіканських виданнях.

Я вдячний прихильній долі, яка довела мене до високого життєвого рубежу, впритул до 60-ліття нашої Святої Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Сердечно вітаю зі святом славний колектив університету, бажаю всім щастя, здоров'я, творчого натхнення.

Семен ВИШНЕВСЬКИЙ,
колишній командир
зенітно-артилерійського
дивізіону, полковник у
відставці, колишній доцент
кафедри політології і права,
державний радник юстиції 3
класу (генерал-майор)

ДОРОГОЮ ЖИТТЯ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ

До Великої Вітчизняної війни я був студентом Ленінградського державного університету. На початку

вересня зібралась група студентів механіко-математичного факультету, які мали бронь, але хотіли добровільно йти на фронт. Ми пішли до Дзержинського районного військкомату м. Ленінграда і просили відправити нас на фронт. Чинownik, який займався добровольцями, вирішив з якихось тільки йому відомих міркувань направити всіх нас у Військово-автомобільне училище. Але я гадав, що якщо не на фронт, то хлопців, які закінчили три курси Ленінградського державного університету, варто було б направити в одне із артилерійських або зенітно-артилерійських училищ. У відповідь почув: „Нам краще знати, кого куди направляти на навчання, у нас не вибирають, а виконують наказ.” Так на початку вересня 1941 року я став курсантом Військово-автомобільного училища.

Власними очима я бачив та пережив чотири місяці блокади Ленінграда. Історія знає чимало прикладів героїчної оборони фортець і міст. Але легенди сивої старовини і трагічні сторінки минулого марніють перед тією незрівнянною епопеєю людської мужності, стійкості, самовідданого героїзму, якою була 900-денна оборона оточеного ворогами Ленінграда у роки Великої Вітчизняної війни.

На початку липня фашисти вторглися в Ленінградську область. Гітлер кинув сюди понад

300 тис. солдат, 6000 гармат, 5000 мінометів, 1000 танків та 1000 літаків. У кровопролитних боях ворог повільно просувався вперед. До кінця серпня 1941 року гітлерівці зайняли Чудово, Тосно, Мгу та перерізали останню із всіх залізних колій, що вели до Ленінграда. 8 вересня вони захопили Шлісельбург і тим самим перерізали усі сухопутні магістралі, які зв'язували Ленінград з країною. Лишався єдиний шлях, який з'єднував Ленінград з „Великою землею” – Ладозьке озеро.

4 вересня фашисти піддали Ленінград першому артилерійському обстрілу, а 8 вересня почався перший масований наліт авіації, в результаті якого розбомбили Бадаєвські та портові продовольчі склади. Пожежа продовжувалась понад п'ять діб. У полум'я поринуло 3 тисячі тон муки, 2,5 тисячі тон цукру та велика кількість інших продовольчих товарів. Це миттєво відобразилось на кількості продтоварів, які відпускались населенню по картках. Нам, курсантам училища, теж суворо зменшили кількість хліба, м'яса, та круп (хліба видавали по 400 грам у день).

Поступово почався страшний голод. На початку листопада, нас, курсантів, відправили у батальйон, який обслуговував аеродроми, звичайними солдатами.

Період з середини листопада 1941 року до кінця січня 1942 року був найважчим за весь час блокади.

20 листопада 1941 року були встановлені наступні нормативи видачі хліба: 125 грам у день для службовців, утриманців та дітей, 250 грамів для робітників, 300 грамів для військ другого ешелону та 500 грамів – на передовій.

Дуже багато лєнінградців отримували лише ці „125 блокадних грам, с свинцом и кровью пополам”, як писала поетеса Ольга Берггольц. Але хіба це був хліб? Значну частину його складали неїстівні домішки. Я отримував у день 300 грамів хліба

плюс вранці і ввечері баланду (вода, забілена мукою) та 15 грамів цукру.

За листопад-грудень я втратив шість товаришів, які померли від голоду. Мене врятувало те, що я був спортсменом і мій організм був дуже міцним.

А блокада Ленінграда тривала... Від обстрілів та бомбардувань в усіх будинках повилітали шибки, їх замінили дошками, ковдрами, фанерою.

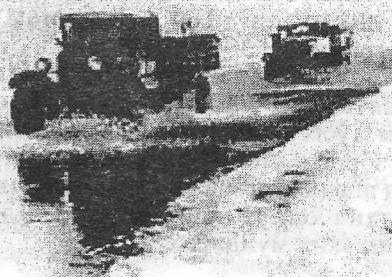
Окрім того, зима виявилась надзвичайно суворою. Центральне опалення вийшло з ладу. Люди намагались встановити у кімнатах пічки – „временки”, але невдовзі топити їх стало нічим: були спалені усі дерев'яні будівлі, меблі, все, що можна було спалити. Люди одягали на себе весь можливий одяг, спали не роздягаючись.

Через відсутність світла та палива припинили роботу лазні, перукарні. Вийшла з ладу каналізація.

Дистрофія та голод у листопаді забрали в могили понад 11 тисяч чоловік, а у грудні – вже близько 53

тисяч чоловік. Смерть наздоганяла людей всюди: у ліжку, на роботі, при отриманні продовольчих карток, на вулиці. Ховати людей було важко, транспорт не працював. Мертвих зазвичай відвозили без труни, на санчатах. Двоє-трьох рідних або близьких людей тягнули санчата вздовж нескінченно довгих вулиць. Часто, втративши сили, залишали померлого на півдорозі, надаючи право владі робити з мертвим тілом що завгодно. А іноді дехто з тих, хто тягнув санчата, падав мертвим поряд з ними. Команди МПВО підірвали землю і опускали у могилу десятки, а іноді і сотню трупів, не знаючи їхніх прізвищ та імен. Нехай пробачать померлі живих за те, що вони не могли в тих умовах виконати свій обов'язок до кінця. У братських могилах одного лише Пискаревського кладовища покоїться за найбільш приблизними підрахунками близько півмільйона чоловіків, жінок, дітей,

що померли від холоду та голоду, від бомбардувань та артилерійських обстрілів.

Є на Пискаревському кладовищі і могили військових. Вони займають всю ліву половину кладовища, там поховано близько 500 тисяч захисників Ленінграда.

Всім їм, померлим від голоду та холоду, і тим, що загинули у боях, захищаючи Ленінград, ми зобов'язані тим, що нога фашиста не ступила на землю Ленінграда.

Нас, червоноармійців 38 БАО, що залишилися у живих, на початку січня 1942 року переправили через Ладозьке озеро – „дорогу життя”, і ми опинилися на станції Войбокало. Там нам дещо збільшили щоденний пайок, ми поступово відновлювали свої сили, ходили добувати конину, яка поповнювала наш пайок.

Після цього я попав на Волховський фронт, і про стан справ у блокадному Ленінграді дізнавався з повідомлень політпрацівників. У січні - на початку лютого 1943 року стан на Ленінградському та Волховському фронтах став покращуватися. Радянські війська оточили та розгромили групування противника, порвали фронт німців і перейшли у наступ, відкинувши ворога на захід. Війська Ленінградського та Волховського фронтів нанесли удар з двох сторін по укріплених позиціях німців південніше Ладозького озера, і оборона ворога була зруйнована. Шістнадцятимісячна блокада Ленінграда 18 січня 1943 року була прорвана. За вісімнадцять днів у смугі прориву була зведена залізнична колія, довжиною 50 кілометрів, збудовано тимчасовий міст через Неву. Постачання міста значно покращилось. Завезли вугілля, промисловість отримала електроенергію, „заморожені” фабрики й заводи почали працювати, пішли трамваї. Місто оживало.

Але ще рік Ленінград був у облозі. Лише 27 січня 1944 року у результаті ретельно розробленого плану, добре організованої взаємодії військ трьох фронтів - Ленінградського, Волховського, Другого Прибалтійського та Балтійського флоту найсильніше угруповання німці було розгромлене і Ленінград повністю звільнився від блокади.

Ленінград радів! Як розповідала моя тьотя, яка пережила блокаду, люди, котрі залишились живими, виходили на вулицю, вони плакали від щастя, незнайомі кидалися один одному в обійми, цілувались. Пережита ними разом блокада зробила їх рідними...

Абрам САКСОНОВ,
ветеран Великої Вітчизняної
війни, колишній викладач кафедри
вищої математики

ГЕРОЇ ПІДПІЛЛЯ

Понад два роки перебував Київ під

п'ятою німецько-фашистських окупантів. Це були найчорніші дні в усій багатотисячній історії міста. Але мужні кияни не схилили свої горді голови перед завойовниками. У цю тяжку годину випробувань тисячі киян прийшли на захист своєї землі. Від зорі до зорі під гарматним вогнем противника, не зважаючи на часті нальоти його авіації, вони працювали на оборонних рубежах: копали протитанкові канали, траншеї, окопи, споруджували надобні, розбирали бруківку на вулицях і споруджували барикади.

В окупованому місті ні на хвилину не припинялась боротьба з ворогом. Хоробрі, віддані справі підпільники вписали не одну славу сторінку в історію боротьби з ворогом. У перші дні окупації в Києві була створена 31 підпільна комсомольська організація і три підпільних райкоми, в яких боролись біля 1500 комсомольців, студентів різних київських навчальних закладів.

Тисячі студентів та викладачів відклали конспекти і підручники, взяли зброю і стали на захист Батьківщини. Багато з них не повернулись до навчання, загинувши на полі бою чи в катівнях гестапо.

Особливо діяльним осередком підпілля був Радянський райком комсомолу м. Києва на чолі з Георгієм Синициним та Олександром Подласовим, які до війни навчалися в Київському гідромеліоративному інституті. До лютого 1942 року вони створили кілька підпільних молодіжних груп: у міській управі водопровідної сітки, на поліграфічній фабриці, на теплоелектроцентралі.

На поліграфічній фабриці, зокрема, підпільники виготовляли документи для тих, хто втік з полону, їх забезпечували бланками паспортів та інших документів.

Група, що діяла на теплоелектроцентралі, розповсюджувала листівки, організовувала диверсії.

Особлива увага приділялась створенню підпільних груп у вищих навчальних закладах. Під час окупації закрили більшу частину ВНЗ, проте окупанти разом з тим загравали з населенням, тому деякі вищі навчальні заклади залишили працювати. Пізніше райком створив підпільні групи в медичному та гідромеліоративному інститутах (так називався наш навчальний заклад у Києві).

У медінституті керувала підпільною роботою Зінаїда Почтар. Разом з друзями рятувала молодь від відправки на каторжні роботи в Німеччину. Молоді медики вприскували різні сиворотки, які

викликали видимість хвороб, видавали фіктивні довідки про непрацездатність, завірені печаткою, виготовленою одним з підпільників. Таким чином підпільники медінституту врятували від вивезення до Німеччини близько тисячі юнаків та дівчат. Організація медінституту також збирала в місті медикаменти і через О.Подласова передавала в партизанські загони. Підпільна організація складалася вже з 42 чоловік. Але 20 травня 1942 року, виданий провокатором, Георгій Синицин був заарештований. Він мужньо переніс катування, нікого не видав, загинув в застенках гестапо.

Після загибелі Синицина керівником підпільної організації став Олександр Подласов. Влаштувавшись на роботу в міськводоканал, він разом з товаришами проводив диверсійну роботу: відключали водопровідну магістраль, яка йшла на аеродром, заморожували труби тощо.

В листопаді 1942 року окупанти намагались зібрати студентів-медиків в приміщенні Київського університету, щоб звідти відправити їх в Німеччину. Завдяки роз'яснювальній роботі підпільників, на збори з'явилося небагато студентів, а коли їм запропонували їхати до Німеччини, серед молоді розповсюдили записки: „Не погоджуйтесь, не бійтесь, серед вас є партизани: передай товаришу”. Студенти розбіглися, врятувавшись від неволі.

О. Подласов

Після визволення Києва від німецьких загарбників, Олександр Подласов працював на відбудові Київського водоканалу, за що був нагороджений медаллю „За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.”.

Всього ж він був нагороджений 16-ма урядовими нагородами. Пізніше Олександр Володимирович працював на різних посадах в інституті „Укрдипроводгосп”. У 1973 р. захистив кандидатську дисертацію. Він – заслужений меліоратор України.

Коли Олександр Володимирович вийшов на пенсію, він продовжував працювати провідним спеціалістом об'єднання „Укрводексплуатація” Держводгоспу України. Оpubлікував 56 наукових праць.

На жаль, нещодавно Олександр Володимирович Подласов пішов з життя. І нехай біжить час, проходять роки і десятиріччя, але вірність Великій Перемозі, вдячність тим, хто визволив нашу землю від фашистських загарбників, назавжди залишиться в серцях усіх поколінь нашого народу.

Валентина МАЛАХОВА

Як ефективно управляти житловим господарством

Пошуку ефективних механізмів управління житловим господарством був присвячений „круглий стіл“, який нещодавно відбувся у Центрі міжнародних та регіональних зв'язків у рамках конкурсу реформування державного управління.

Проблема є досить актуальною, адже на ринку з'явилися не лише різні форми власності житла, а й ті, поки що небагаточисельні організації, які надають послуги з обслуговування житла. Як ж з них найбільше підходять власникам житла? Яка частка держави і муніципалітету повинні бути у житловому фонді? Хто повинен бути ініціатором і локомотивом у реформі ЖКГ? Якими є ефективні методи погашення заборгованості за житлово-

комунальні послуги? Які перспективи використання так званого житлового векселя?

Про це й говорили, зібравшись за „круглим столом“, науковці і господарники, представники громадськості, об'єднань власників житла з Рівного, Здолбунова, Києва, Одеси, Харкова, Москви. Своїми думками і поглядами на реформування управління житловим господарством поділилися доктор політичних наук, професор О.Шоміна, представник органу самоорганізації населення Ю.Самойлова, керівники обслуговуючих структур: приватної – В.Гусак та комунальної – В.Флореску. Чималий інтерес викликала доповідь старшого

викладача кафедри трудових ресурсів НУВГП, члена Європейської мережі дослідників у галузі житла М.Орлова, присвячена механізму заборгованості та попередженню його виникнення шляхом застосування житлового векселя.

Засідання відбулося за підтримки Всеукраїнського благодійного фонду „Віче України“ (керівник І.Богословська), який представляв кандидат політичних наук М.Свірін.

Учасники засідання прийняли пропозиції до Концепції реформування житлово-комунального господарства.

Людмила БЕЗТЕЛЕСНА,
доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Без води - ні туди, ні сюди

Заключний етап Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності „водопостачання та водовідведення“ відбувся в університеті.

У ньому взяли участь дев'ять команд, які представляли вищі навчальні заклади України, що готують фахівців цієї спеціальності, з Макіївки, Києва, Харкова, Львова, Сімферополя, Полтави, Дніпропетровська та Рівного.

Як розповів відповідальний секретар журі Валентин Давидчук, олімпіада традиційно проходила в два етапи – офіційний, під час якого студенти продемонстрували теоретичну і практичну підготовку, та студентський, коли знання і доповіді оцінювало студентське журі.

Всі учасники олімпіади проявили хороші знання, але переможцями журі визнало Сергія Швороба з

Національного університету водного господарства та природокористування, Тамару Шевченко та Марину Шатохіну з Харківської національної академії

міського господарства, Андрія Кухара (НУВГП) та Марину Антоненко з Київського національного університету будівництва та архітектури.

У командному заліку місця

розподілилися так: перше – Харківська національна академія міського господарства, друге – Національний університет водного господарства та природокористування, третє – Київський національний університет будівництва та архітектури.

Учасники олімпіади не лише змагалися, але й ознайомилися з тим, як вчаться та відпочивають їхні майбутні колеги з Рівного, побували на екскурсії у древньому Острозі.

До речі, цього року згідно з наказом Міністерства освіти і науки в НУВГП незабаром відбудуться заключні етапи ще двох Всеукраїнських студентських олімпіад – зі спеціальностей „гідромеліорація“ та „технологія будівельних конструкцій, виробів і матеріалів“.

Людмила БОРИСЕНКО

СТУДЕНТИ В ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОМУ ПОЛІ

Міжвузівська студентська науково-практична конференція „Економіко-правове поле суб'єктів господарювання регіону: стан, проблеми, перспективи, фінансове та облікове забезпечення“ відбулася на факультеті економіки і підприємництва.

Учасниками конференції стали понад сто студентів-економістів провідних навчальних закладів області – Міжнародного економіко-гуманітарного інституту, Рівненського інституту слов'янознавства, Відкритого міжнародного університету розвитку людини „Україна“, Національного університету „Острозька академія“, Національного університету водного господарства та природо-

користування, Рівненського державного гуманітарного університету, МАУП. У конференції взяли участь також учні міського економіко-правового ліцею, старшокласники.

Важливі проблеми економічної діяльності майбутні економісти обговорили на секціях: нормативно-правове забезпечення обліку, аналізу, аудиту і контролю підприємств; економіко-правове поле як необхідна умова ефективного використання ресурсів підприємствами західного регіону України; проблеми забезпечення сталого економічного зростання; проблеми ефективного використання фінансового та природно-ресурсного потенціалу.

На конференції виступили з доповідями 68 студентів, які висвітлювали економічний, соціальний та фінансовий розвиток підприємств і галузей у ринкових умовах, демонструючи глибокі знання як професійних, так і фундаментальних дисциплін, вміння адаптувати їх до сучасних ринкових умов.

Серед кращих були відзначені і виступи наших студентів, зокрема Ірини Крук, Марини Аверкіної, Юлії Козловської, Андрія Якимчука, Катерини Пешинської, Людмили Кришталевиц, Олексія Лаврінова, Тетяни Руднік, Лариси Скрипін, Дмитра Дашевського, Юрія Тимейчука, Анни Дяченко, Олександра Вакулка.

Наталія ПАРХОМЧУК

Без вини звинувачений

Відповідь на відкритий лист до ректора НУВГП

В газеті Трибуна студента від 14 березня та в газеті «Волинь» від 11 березня 2005р. надрукований відкритий лист завідувача кафедри міського будівництва та господарства Ромашка В. М. з запитаннями до ректора, які я не можу залишити без відповідей, тому що в університеті зовсім не так все погано, як малює п. Ромашко.

Аналізуючи зміст листа, я зробив висновок, що він ґрунтується не на логічному аналізі конкретних ситуацій, а на особистих емоціях.

Перш за все зауважу, що автор листа з жодного питання особисто до ректора не звертався. Службові записки, які він направляв в адміністрацію, загальний відділ адресував проректорам, які й приймали рішення.

А тепер перейду до конкретних даних. Моя робота як ректора була підпорядкована основній меті колективу університету - акредитації вузу на ІУ рівень і надання йому статусу Національного. Виходячи із цього, перед колективом ставилися конкретні завдання і за їх виконання надавалися, відповідно до запровадженої в університеті системи (колективного договору та положень про надбавки та преміювання), матеріальні заохочення. Кожний працівник університету, в т.ч. п. Ромашко В.М., мав право брати на себе відповідні завдання, виконувати їх і отримувати матеріальні заохочення у вигляді премій, надбавок, доплат.

За виконання більш вагомих завдань встановлені більші розміри премій. Якщо п. Ромашко В.М. не отримував таких премій, то це підтвердження того, що він не виконував важливих для університету завдань і не організовував колектив кафедри для їх виконання.

Ректор, як найбільш відповідальна особа в університеті з найбільшими повноваженнями і обов'язками, також підлягає цій системі матеріального заохочення. Відповідно до неї у 2004р. отримав не сумнівні (як сказано у відкритому листі) премії, а за конкретно виконану роботу:

1. Відповідно до наказу начальника цивільної оборони м. Рівного за високий особистий внесок у справу цивільного захисту життя та здоров'я учасників навчально-виховного процесу університету.

2. За керівну та організаційну роботу, що привела до суттєвої економії паливно-енергетичних ресурсів у 2003р.

3. За підготовку доктора наук.

4. За ліцензування та акредитацію

спеціальностей університету.

5. За організацію і проведення вступної кампанії у 2004р.

6. За акредитацію університету в цілому на ІУ рівень.

7. За високі професійні якості та досягнення в науковій, навчальній та адміністративній роботі відповідно до п. 3.1.16 колективного договору.

Службові записки та накази про своє преміювання ректор не підписував.

Зі сторони, як кажуть, видніше за що потрібно преміювати ректора.

Ви закликаєте мене звернутися до совісті і гідності, висловлюючи сумніви в тому, чи є для мене ці поняття важливими. Відповідаючи Вам, я повинен сказати, що ці поняття для мене завжди були важливими, я їх ціную і в інших людях. Вимагати від чесною людини, щоб вона діяла по совісті було б зайвим, а вимагати, щоб вона діяла проти совісті - означало б образити її.

Працюючи, я намагався не допускати порушень закону ні особисто, ні своїми підлеглими, про що засвідчують неодноразові перевірки фінансово-господарської діяльності університету. А тому не приймаю Ваші звинувачення в незаконному отриманні мною квартири і квартир «наближеними до корита» (вираз п. Ромашка В.М.).

Я завжди намагався забезпечити належні умови, заохотити, достойно винагородити висококваліфікованих фахівців, які беруть на себе велику відповідальність, приймають важливі рішення та організовують роботу університету. За роки мого керівництва були надані квартири проректорам:

В.М. Трачу, Л.Ф. Кожушку, В.С. Гавришу, С.В. Ковальову. Всі вони потребували покращання житлових умов відповідно до чинного законодавства України.

Що стосується С.В. Ковальова, то умовами контракту йому гарантувалося поліпшити житлові умови шляхом надання додаткової житлової площі до 20 кв.м. для створення робочого кабінету. А тому свою трикімнатну квартиру житловою площею 32,9 кв.м. він залишив університету відповідно до чинного законодавства. Надана проректорам житлова площа не перевищувала встановленої житловим законодавством норми. Рішення про надання їм квартир приймали конференція трудового колективу та спільне засідання адміністрації і профкому. Квартири придбані за спонсорські цільові кошти.

Крім того, за останні шість років придбано ще 13 квартир і тим, хто перебуває у квартирній черзі по 10-

20 років. Для них керівництво університету домоглося взяти дозвіл і провести першу чергу реконструкції гуртожитку під житло (а це 36 квартир).

Що ж до мене особисто, то на час призначення мене ректором я займав двокімнатну квартиру житловою площею 23,5 кв.м, в якій проживало дві сім'ї у складі 5 чоловік. Тому однією із умов мого контракту, укладеного з Міністерством освіти і науки України, було надання мені для поліпшення житлових умов додаткової житлової площі. В доповнення до вказаної двокімнатної квартири надана трикімнатна квартира житловою площею 33,1 кв.м, що разом із двокімнатною квартирою становить 56,6 кв.м житлової площі. Відповідно до чинного законодавства я мав право на отримання 108 кв.м житлової площі. Кошти на купівлю квартири надали Рівненський міськвиконком, Рівненська обласна державна адміністрація та Рівненська обласна рада. Згоду на використання коштів спеціального фонду університету для придбання квартири дало Міністерство освіти і науки. Рішення про надання квартири ректору приймалося на конференції трудового колективу та спільному засіданні адміністрації і профкому університету. Ось така виходить логіка і законна «ректорська» арифметика. В університеті багато зроблено для ремонту і оснащення не тільки студентських гуртожитків, а й модернізації матеріально-технічної бази навчального процесу, в першу чергу для спеціальностей, які акредитувалися. Вартість тільки ремонтних робіт у навчальних приміщеннях у 2004р. склали 427250 грн.

Кому, як не п. Ромашку, повинно бути відомо, яке обладнання придбано і які ремонтні роботи уже виконані для його кафедри. Йому повинно бути відомо, що службові записки, які надійшли тільки у жовтні-листопаді 2004р, включені для виконання в кошторис і тендерні заявки на 2005 рік. На жаль, вирішувати всі ці питання оперативно неможливо через встановлений порядок проведення тендерних процедур та контроль проходження коштів у державному казначействі.

А тепер перейду до святкування 10-річчя кафедри міського будівництва і господарства та фінансування цього заходу. Питання про виділення коштів вирішуються тільки згідно з письмовим зверненням керівників структурних підрозділів, на підставі цього приймаються рішення і

виділяються кошти. На жаль, від Вас не надійшло ні однієї службової записки про преміювання працівників вашої кафедри та студентів, ректор не отримував запрошення з цієї нагоди. Що стосується меморіального пам'ятного знаку засновнику кафедри проф. Кузьмич О.І., то в кошторисі факультету будівництва та архітектури передбачені на це кошти в сумі 300 грн. У зв'язку з цим у мене виникає питання, чому Ви їх не використали на передбачені цілі і чому ця подія не знайшла відображення у Ваших службових записках? Тому я хочу вибачитися перед працівниками кафедри за те, що не спрацював належним чином їх безпосередній керівник, а п. Ромашку В.М. нагаду, що є Указ Президента України про впорядкування відзначення пам'ятних дат і ювілеїв, відповідно до якого десятирічний ювілей підприємств, установ, організацій (а тим більше, їх структурних підрозділів) на офіційному рівні не відзначається. Звертаю увагу, що п. Ромашку В.М. не правий і стосовно підрозділів адміністративно-господарського управління університету. Вони не "загрузли" на безкінечних об'єктах незавершеного будівництва. В

університеті є тільки один об'єкт незавершеного будівництва - це корпус 2а. У 1999 році нове керівництво університету зробило все можливе для ремонту та введення в експлуатацію старих потокових аудиторій в корпусі № 2. Що стосується нового навчального корпусу № 2а, то його будівництво було розпочате ще під керівництвом ректора Вознюка С.Т. у 1991 році і призупинене у 1997 році через відсутність коштів. Нове керівництво університету у 2000 році віднашло кошти для влаштування наметової покрівлі над корпусом, а у 2003-2005 роках - і кошти на добудову корпусу. На сьогоднішній день будівництво корпусу № 2а завершується. Щодо зменшення навантаження випускаючим кафедрам ІУ рівня акредитації на 5% і ІІІ рівня акредитації на 3%, то воно встановлюється і затверджується Вченою радою університету. При розрахунках навчального навантаження і кількості ставок на 2004/05 навчальний рік, за умови дотримання навчального навантаження на одного викладача не більше 900 годин і з урахуванням пільг для випускаючих кафедр, навчальний процес повинен був би забезпечуватися 775 ставками. Але Міністерство освіти і науки

затвердило на цей навчальний рік тільки 740 ставок. Тому Вчена рада університету прийняла рішення щодо зняття пільг для випускаючих кафедр, і ви як член Вченої ради не повинні ставити подібне запитання. Погодинний фонд - це одна із форм матеріального заохочення висококваліфікованих фахівців, які залучаються до навчального процесу та підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Отож, цей фонд потрібно максимально розширювати, а не скорочувати. На завершення хотів би порекомендувати п. Ромашку В. М. не прикриватися європейською системою освіти, а долучитися до написання докторської дисертації і отримувати житло, надбавки, премії не за надумані "віртуальні" досягнення, а за конкретні вчені звання і ступені відповідно до діючого законодавства України. Тим більше, що випускову кафедру ІУ рівня акредитації повинен очолювати доктор наук, професор.

Святослав КРАВЕЦЬ,
доктор технічних наук,
професор, завідувач кафедри
будівельних,
дорожніх, меліоративних машин

Заповідний свій край я в душі бережу

На кафедрі водогосподарської екології, гідрології та природокористування нашого університету експонується фотовиставка „Заповідні місця Рівненщини“.

Університет є науковим куратором Рівненського природного заповідника та регіональних ландшафтних парків, яких нині в області нараховується три - Прип'ять-Стохід, Надслучанський та Дермансько-Мостівський. За матеріалами польових досліджень науковців кафедри і підготовлена ця цікава фотовиставка, яку вже встигли відвідати чимало природолюбів.

Як розповів доцент кафедри Юрій Грищенко, відвідувачі фотовиставки мають можливість не лише помилуватися чудовими краєвидами заповідних місць, але й отримати інформацію про стан та розвиток заповідного фонду Рівненщини. Нині цей фонд складається з 269 об'єктів, що становить лише 8 відсотків території області, але за оцінкою науковців має становити не менше 12 відсотків. Найважливіший природно-охоронний об'єкт області - Рівненський природний заповідник, де охороняються майже всі види боліт, які є на території області.

Останнім часом особлива увага приділяється створенню відносно

нової для України категорії природно-заповідного фонду - регіональних ландшафтних парків. До речі, у

більшості країн Європи такі парки значно перевищують за кількістю і, особливо, за площею національних парків, а також інші природно-заповідні території. Чисельність їх і в Україні збільшується, науковці області працюють над заповіданням таких територій і на Рівненщині. Зокрема, розробляються матеріали щодо

створення в області нових регіональних ландшафтних парків - у Демидівському районі навколо Хрінниківського водосховища, Рішучко-Олександрійський у Рівненському районі, „Погориння“ у Гошанському районі, „Пересопницький край“ біля літописного села Пересопниця та Клеванський довкола села Клевань.

Отож метою виставки є не лише познайомити студентів та працівників університету із зображеннями мальовничих куточків області, а й привернути увагу до необхідності їх збереження, вивчення флори і фауни рідного краю.

Анна ЄЗЕРСЬКА

ОГОЛОШЕННЯ

Науково-дослідна лабораторія експлуатаційної надійності будівель і споруд НУВГП візьме на роботу за сумісництвом студентів ІV-V курсів спеціальності ПЦБ з можливістю подальшого працевлаштування за умови успішного захисту дипломного проекту.

Вимоги до претендентів: комунікабельність; уміння на високому технічному рівні виконувати будівельні креслення; успішне навчання.

З пропозиціями звертатися до завідувача НДЛ Собуцького Віталія Олександровича, тел. (факс 8(0362) 236-287), тел. моб. 8(066) 162-000-9, аудиторія № 341, № 346